

Geoinformācijas vide bezatkritumu dzīvesveida veicināšanai

Alise Lapiņa

Stud. apl. nr.: 151RBC144

18.10.2019.

RTU
BŪVNICĪBAS
INŽENIERZINĀTŅU
FAKULTĀTE

Aktualitāte

Atkritumu apsaimniekošana un apglabāšana var būtiski ietekmēt vidi. Atkritumu poligoni var izraisīt gaisa, ūdens un augsnes piesārņojumu, savukārt to sadedzināšana var radīt bīstamu gaisa piesārņojošo vielu emisiju. ES atkritumu apsaimniekošanas ilgtermiņa mērķis ir samazināt radīto atkritumu apjomu.

Visā pasaulē arvien populārāka kļūst bezatkritumu dzīvesveida jeb «Zero waste» kustība, kura principu kopums ir vērsts uz atkritumu rašanās novēršanu. Tādēļ tika nolemts darbā izpētīt un izveidot ĢIS vidi, kas palīdzētu veicināt bezatkritumu dzīvesveidu.

Mērķis un uzdevumi

Mērķis:

Izmantojot ĢIS risinājumus, izveidot aktuālu un saistošu ģeoinformācijas vidi bezatkritumu dzīvesveida veicināšanai.

Uzdevumi:

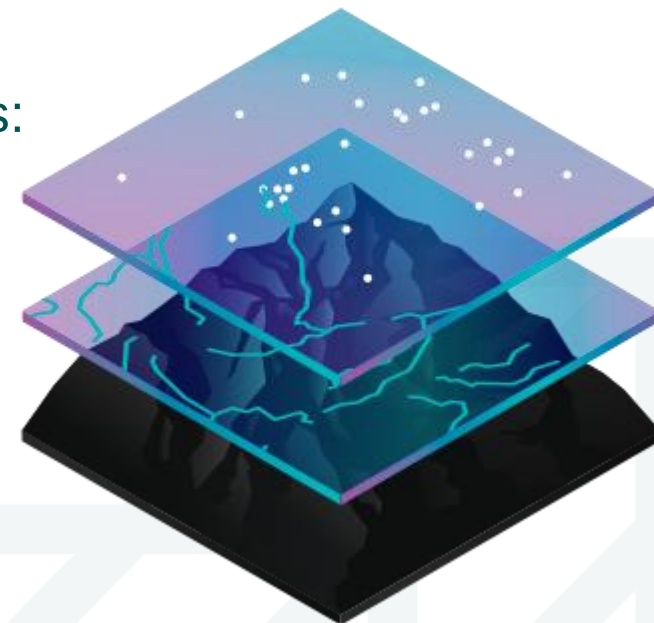
- Izpētīt, kas ir bezatkritumu dzīvesveids un tā mērķi,
- Izpētīt esošo bezatkritumu veikalu pieejamību,
- Datu analīze un apstrāde,
- Izveidot bezatkritumu dzīvesveidam piemērotu web aplikāciju.

Ģeogrāfiskā informācijas sistēma

- Efektīvu līdzekļu kopums, kuri ļauj savākt, uzkrāt, apkopot, pārveidot un attēlot reālās pasaules telpiskus datus. (Burrough 1986) [1.]
- Mūsdienās ĢIS sniedz cilvēkiem iespēju izveidot pašiem savus digitālās kartes slāņus, lai pastāstītu par sev un sabiedrībai saistošām tēmām, kā arī palīdzētu atrisināt dažādas aktuālas problēmas. ĢIS ir kļuvusi arī par datu apmaiņas un sadarbības līdzekli.

Ģeogrāfiskajai informācijas sistēmai ir piecas galvenās sastāvdaļas:

1. Dati;
2. Programmatūra;
3. Cilvēki, kas rīkojas ar datiem un programmatūru;
4. Metodes;
5. Tehnika. [1.]

1.att. ĢIS datu kopas [2.] 4

Bezatkritumu dzīvesveids

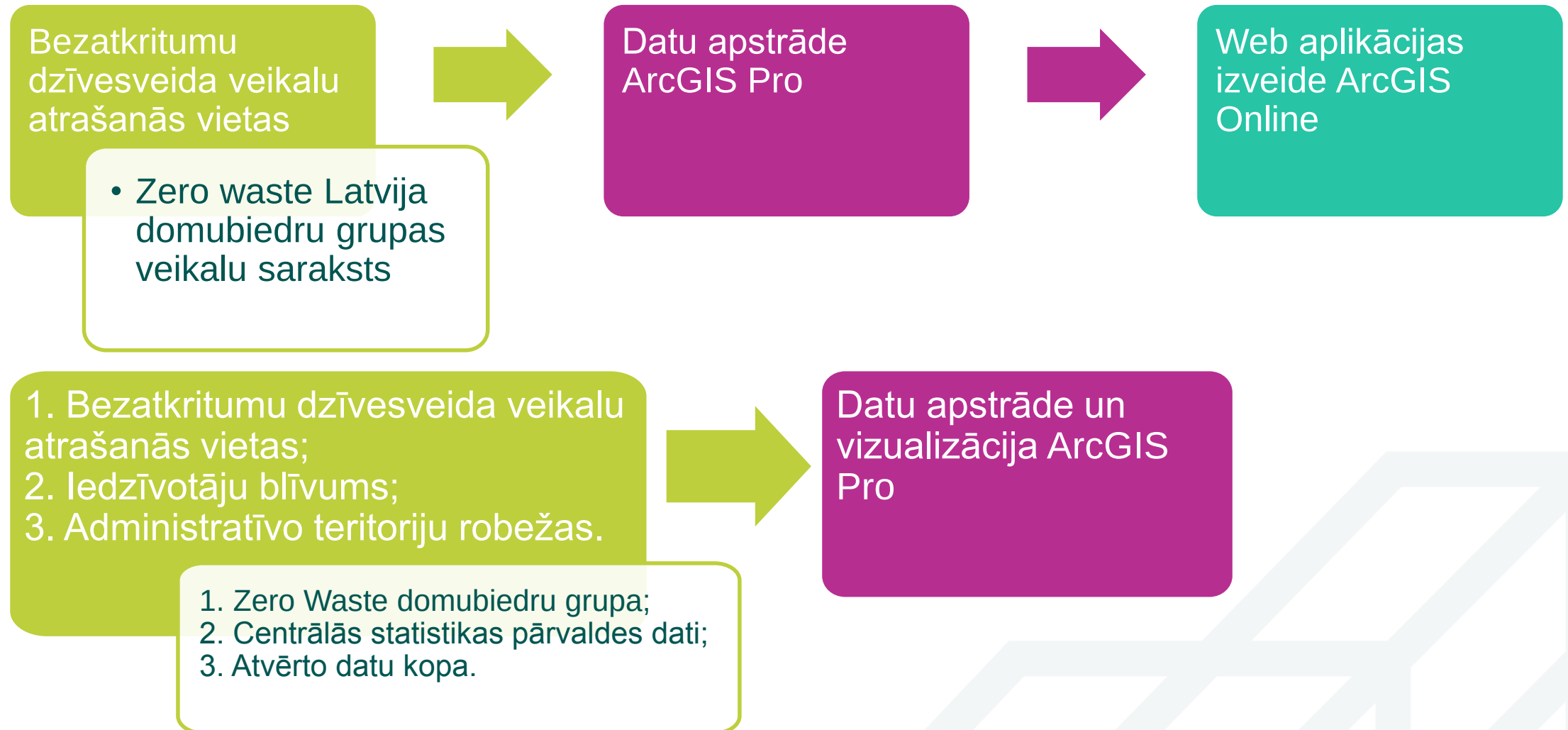
Zero waste

- «Zero waste» mērķis veicināt pārmaiņas cilvēku dzīvesveidā, lai veidotu ilgstošus aprites ciklus, kur materiālu apsaimniekošanā un to atjaunošanas procesā tiktu izslēgti radītie blakus atkritumi. Resursi netiek sadedzināti vai apglabāti, novēršot zemes, ūdens un gaisa piesārņojums. [3.]
- Bezatkritumu dzīvesveids («zero waste») ir tādu principu kopums, kas ir vērsts uz atkritumu rašanās novēršanu.
- Bezatkritumu dzīvesveida principi:
 - Samazināt patēriņu,
 - Izmantot atkārtoti,
 - Pārstrādāt atkritumus.

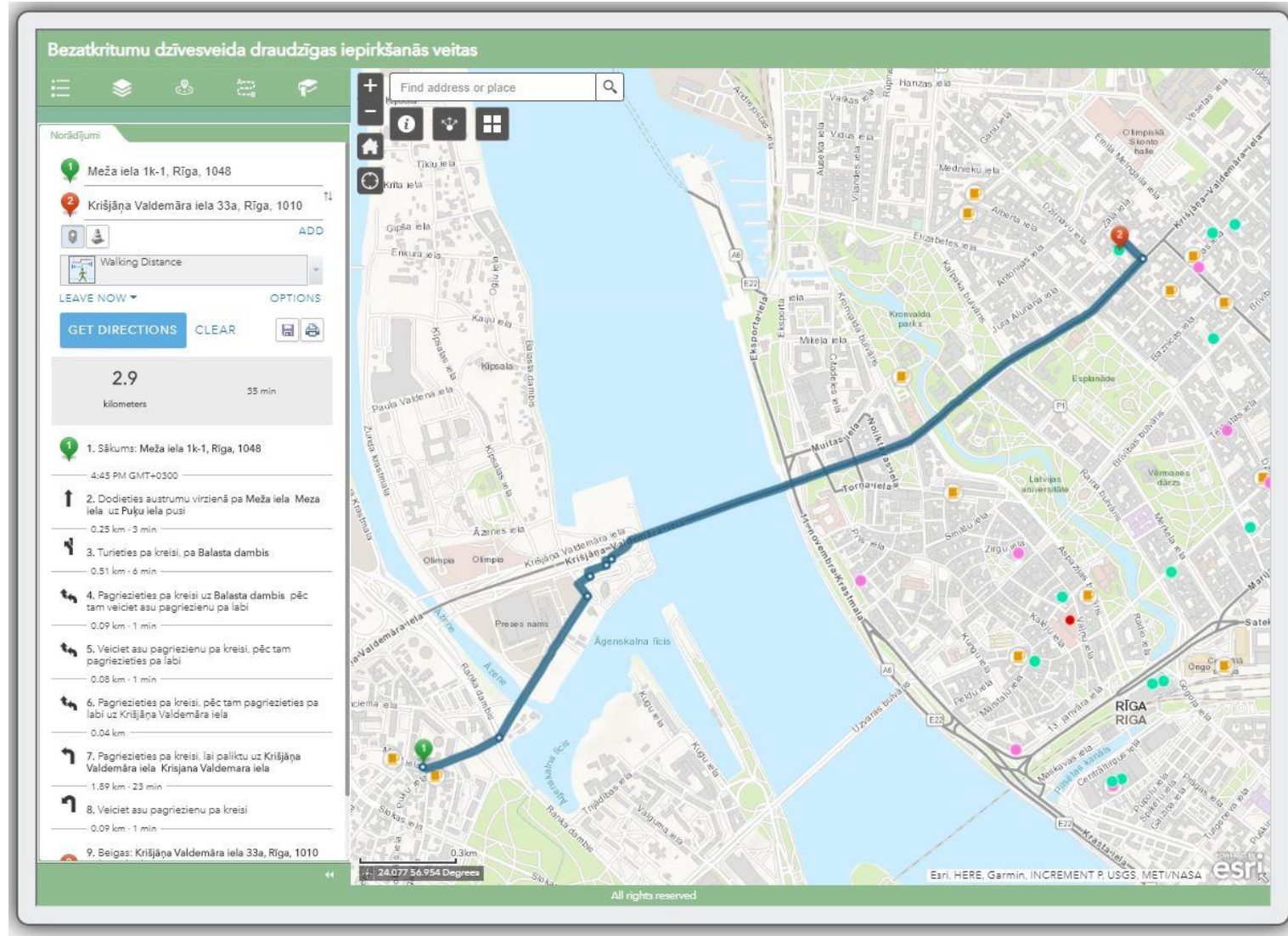

1.att. Bezatkritumu dzīvesveida piemērs [2.]

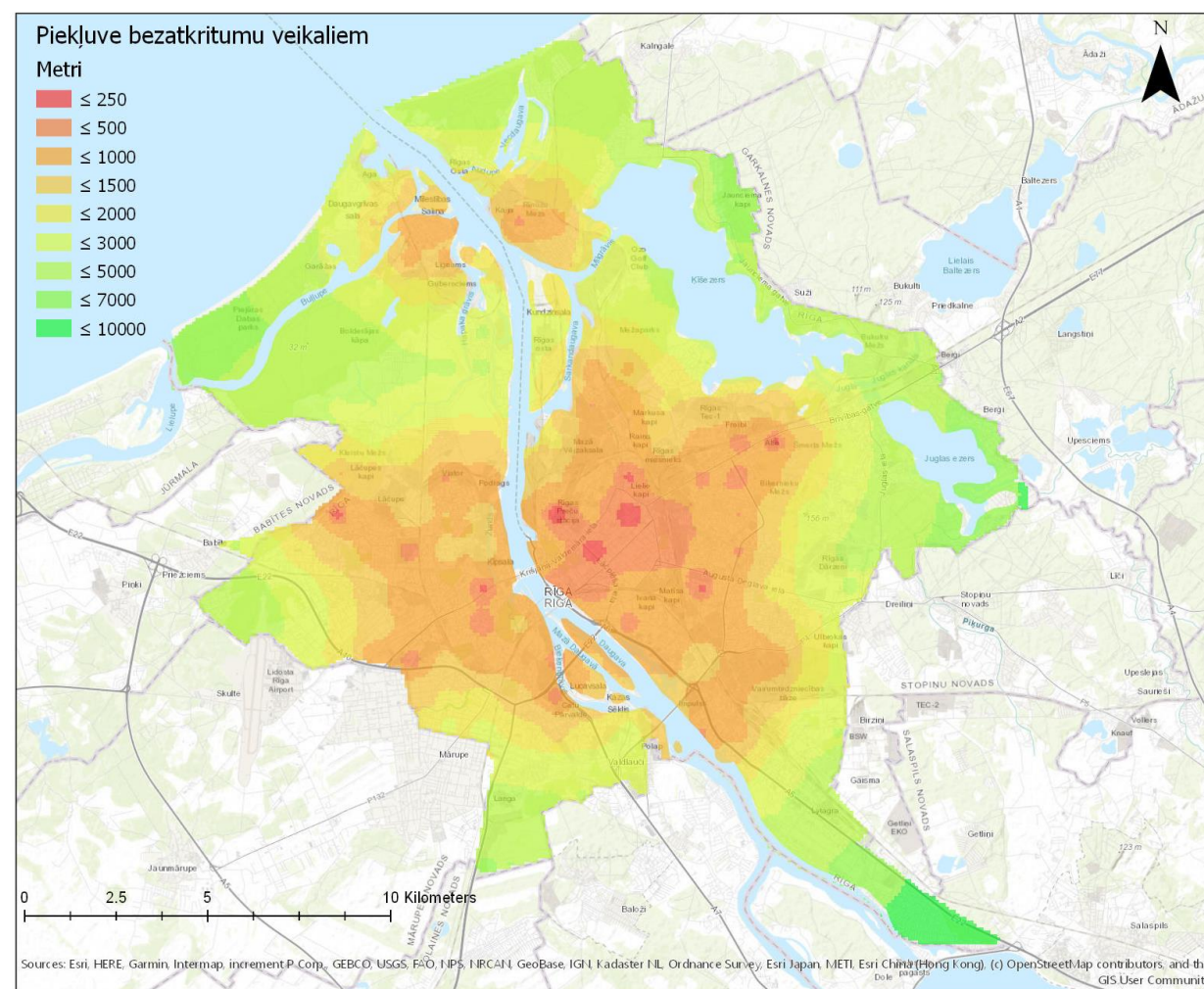
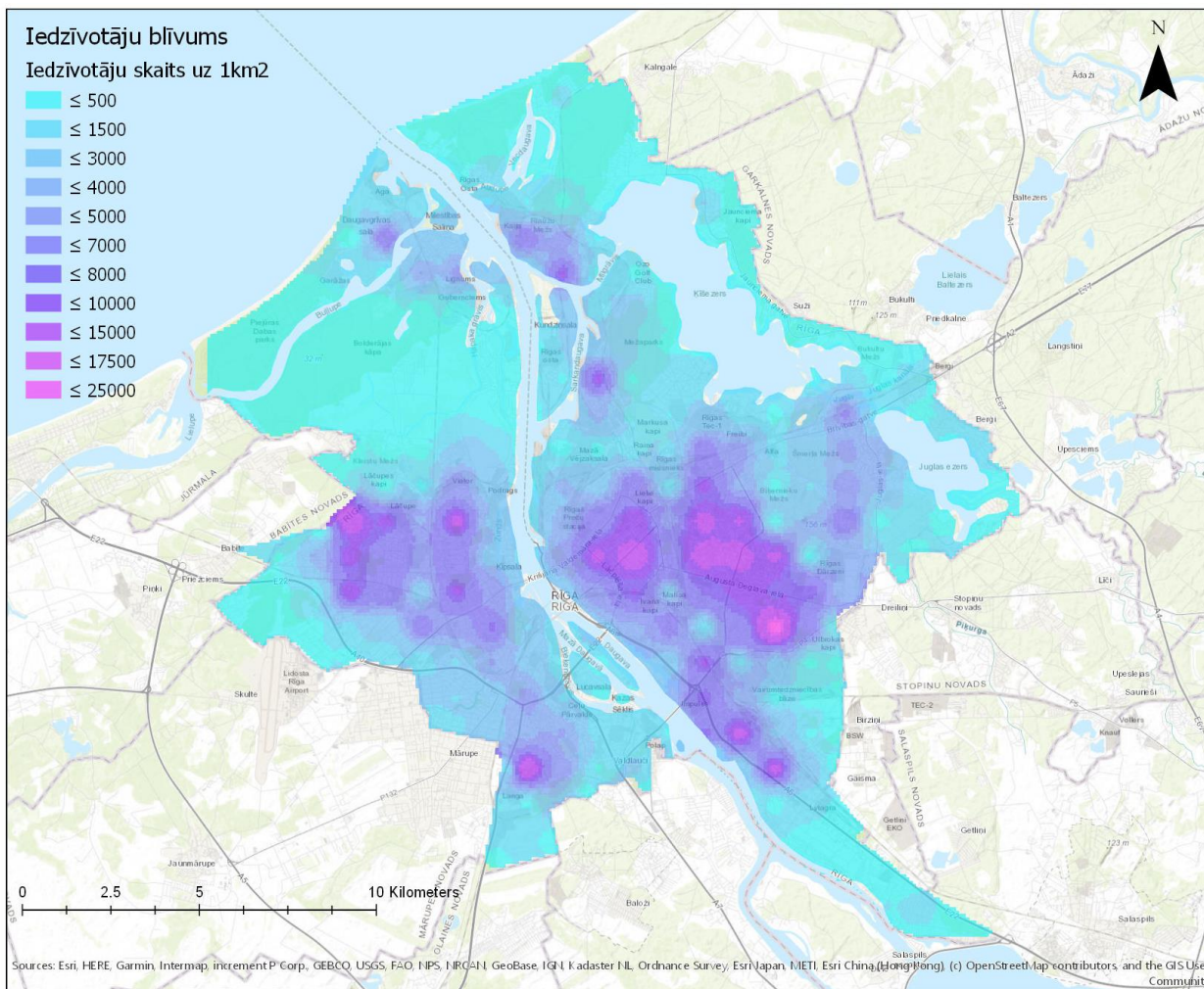
Izmantotie dati, to apstrāde

Rezultāts

Rezultāts(2)

Secinājumi

- ArcGIS platforma piedāvātie datu apstrādes risinājumi ļauj ērti un veiksmīgi attēlot sabiedrībai saistošas un aktuālas tēmas.
- Analizējot izveidotās kartes ir iespējams noteikt bezatkritumu veikalu pieejamības trūkuma zonas.
- Veiktais pētījums var kalpot par pamatu tālākai bezatkritumu datu analīzei.
- Izveidoto aplikāciju ir iespējams kopīgot un ērti lietot dažādās viedierīcēs.

Izmantotā literatūra

[1.] E. Stūrmanis, *Ģeoinformācijas sistēmas*. LLU, RTU, Jelgava, 2005.

[2.] <https://www.esrifrance.fr/SIG-vue-densembles.aspx>

[3.] <http://zwia.org/zero-waste-definition/>

http://www.varam.gov.lv/lat/darbibas_veidi/apsaimniekosana/info/?doc=6789

https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Waste_statistics/lv

Paldies

